

Postrzegana i postulowana obecność cudzoziemców w Polsce

Opracowała
Beata Roguska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Odsetek osób znających osobiście jakiegoś obcokrajowca zwiększył się w latach 2016–2023 z jednej trzeciej do ponad połowy ogółu badanych. Od tego czasu ustabilizował się na poziomie 55%. Polacy zauważają obecność w naszym kraju przede wszystkim przybyszów z Ukrainy, Białorusi, krajów byłego ZSRR, takich jak Gruzja czy Mołdawia, oraz z Półwyspu Indyjskiego.
- Opinie na temat skutków migracji są wśród respondentów podzielone – obcokrajowców postrzega się zarówno jako źródło problemów społecznych i obciążenie (np. dla systemu świadczeń), jak i wsparcie, np. poprzez płacenie podatków i łagodzenie skutków starzenia się społeczeństwa.
- Ocena skutków obecności migrantów zależy m.in. od statusu społeczno-ekonomicznego badanych – bardziej krytyczne w opiniach są grupy, dla których migranci mogą stanowić konkurencję na rynku pracy.
- Polacy popierają przede wszystkim osiedlanie się w Polsce osób mających kwalifikacje, których brakuje na rynku pracy. Mniej otwarci są wobec przyjmowania uchodźców.

Nie ma dokładnych danych dotyczących liczby cudzoziemców przebywających w Polsce. Według szacunków rządu zawartych w „Strategii migracyjnej Polski na lata 2025–2030” w naszym kraju jest około 2,5 mln cudzoziemców, których pobyt można określić jako długookresowy (przebywają w Polsce ponad 12 miesięcy)¹.

Z kolei Warsaw Enterprise Institute w raporcie z września 2023 roku „Migracje: niewykorzystana (na razie) szansa Polski” szacował ogólną liczbę obcokrajowców w Polsce na około 3,5–4 mln. Szacunki te uwzględniały zarówno cudzoziemców przebywających oficjalnie, jak i nieoficjalnie².

Według danych GUS³ na koniec lipca 2024 roku w Polsce pracowało 1041,6 tys. obcokrajowców, co stanowiło 6,8% ogółu pracujących. Z kolei z danych ZUS wynika, że na koniec grudnia 2024 roku do ubezpieczeń społecznych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych było zgłoszonych ponad 1 mln 192 tys. cudzoziemców (co stanowi 7,3% ubezpieczonych)⁴. Oficjalne statystyki wskazują, że w Polsce jest najwięcej obywateli Ukrainy, a następnie Białorusi i Gruzji.

Napływ migrantów spowodował, że Polska z kraju typowo emigracyjnego przekształca się w kraj emigracyjno-imigracyjny. W ostatnich latach saldo migracji zagranicznych na pobyt stały jest dodatnie, tzn. nieco więcej osób osiedla się w Polsce, niż wyjeżdża, aby osiedlić się za granicą.

¹ Tekst strategii dostępny na stronie: <https://www.gov.pl/web/premier/odzyskac-kontrolę-zapewnić-bezpieczeństwo—strategia-migracyjna-na-lata-2025–2030>

² Raport dostępny na stronie: <https://wei.org.pl/wp-content/uploads/2023/09/Migracje-niewykorzystana-na-razie-szansa-Polski-raport.pdf>

³ Dane dostępne na stronie: <https://stat.gov.pl/statystyki-eksperymentalne/kapital-ludzki/cudzoziemcy-wykonujacy-prace-w-polsce-w-lipcu-2024-roku,15,20.html>

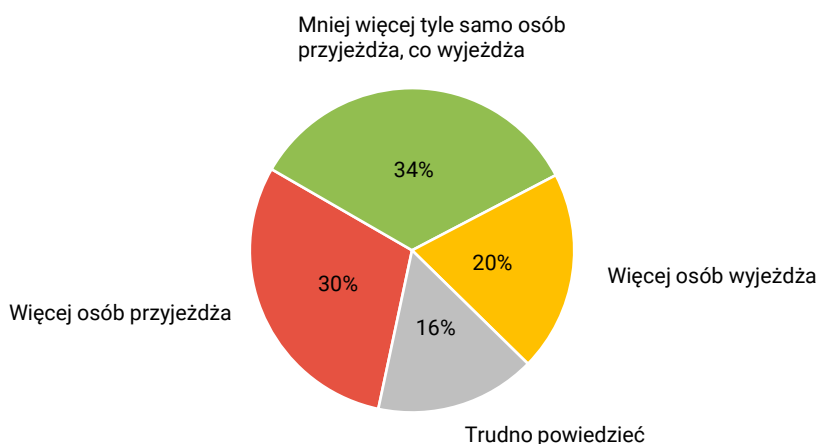
⁴ Dane ZUS przywoływane za: <https://www.prawo.pl/kadry/cudzoziemcy-ubezpieczeni-w-zus-w-2024-r,531648.html>

POSTRZEGANA OBECNOŚĆ OBCOKRAJOWCÓW W POLSCE

Polacy mają świadomość zmian zachodzących w procesach migracyjnych⁵. Tylko co o piąty badany uważa, że obecnie więcej osób emigruje z Polski, niż do niej przyjeżdża w celu osiedlenia się. Pozostali w większości sądzą, że saldo migracji jest bliskie zeru, bo mniej więcej tyle samo osób wyjeżdża z kraju, ile przyjeżdża, aby osiedlić się w Polsce (34%), lub uważają, że liczba imigrantów przewyższa liczbę emigrantów (30%).

CBOS

RYS. 1. Jak Pan(i) sądzi, czy obecnie więcej osób do Polski przyjeżdża, żeby się tu osiedlić, czy więcej osób z niej wyjeżdża, żeby osiedlić się za granicą?

Polacy dostrzegają przede wszystkim obecność Ukraińców w Polsce – 94% badanych zalicza ich do trzech najliczniejszych grup migrantów. Na drugim miejscu wskazywani są obywatele Białorusi (wymieniło ich 24% ankietowanych). W ostatnich dwóch latach bardziej widoczna stała się obecność obywateli innych krajów postsowieckich, takich jak np. Gruzja i Mołdawia – w 2023 roku o ich licznej obecności mówiło 12% respondentów, obecnie – 16% ankietowanych. Znaczny odsetek badanych dostrzega obecność w Polsce obywateli krajów azjatyckich – takich jak Indie, Nepal, Bangladesz

⁵ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (418) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

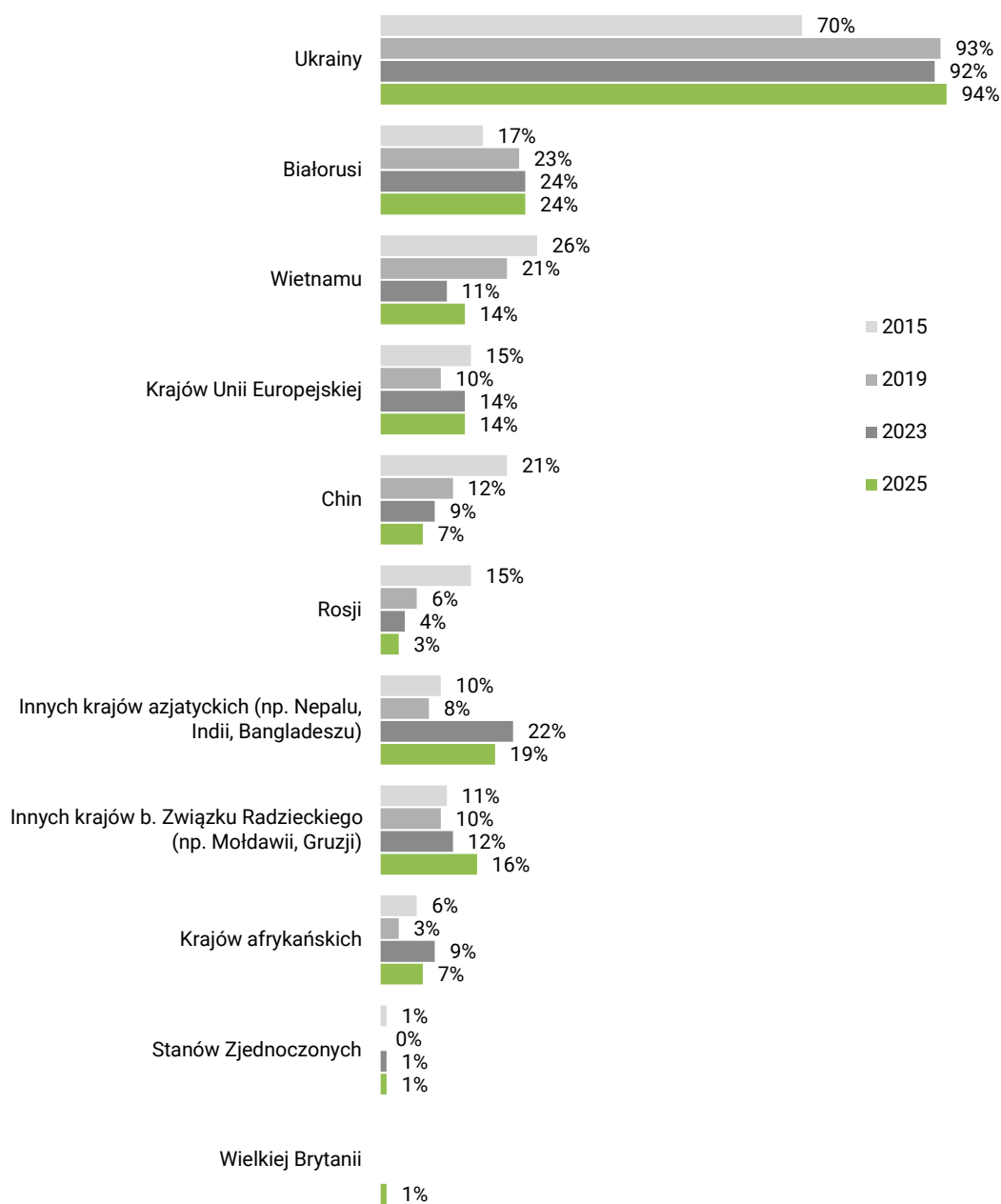
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 6 do 16 lutego 2025 roku na próbie liczącej 965 osób (w tym: 61,0% metodą CAPI, 20,5% – CATI i 18,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

(19%), Wietnam (14%) i Chiny (7%). Ponadto dość wyraźnie zauważalna jest obecność obywateli innych krajów Unii Europejskiej (wskazało na nią 14% pytaných) i – w mniejszym stopniu – z krajów afrykańskich (7%). Mniej osób wymienia w tym kontekście obywateli innych krajów.

CBOS

RYS. 2. W Polsce mieszka coraz więcej obcokrajowców, osób nieposiadających obywatelstwa polskiego. Czasem przyjeżdżają oni, żeby pracować, inni zakładają przedsiębiorstwa. Polki i Polacy wchodzą w związki małżeńskie z obcokrajowcami. Obywateli jakich krajów, Pana(i) zdaniem, przebywa w Polsce obecnie najwięcej? Proszę wskazać nie więcej niż trzy możliwości

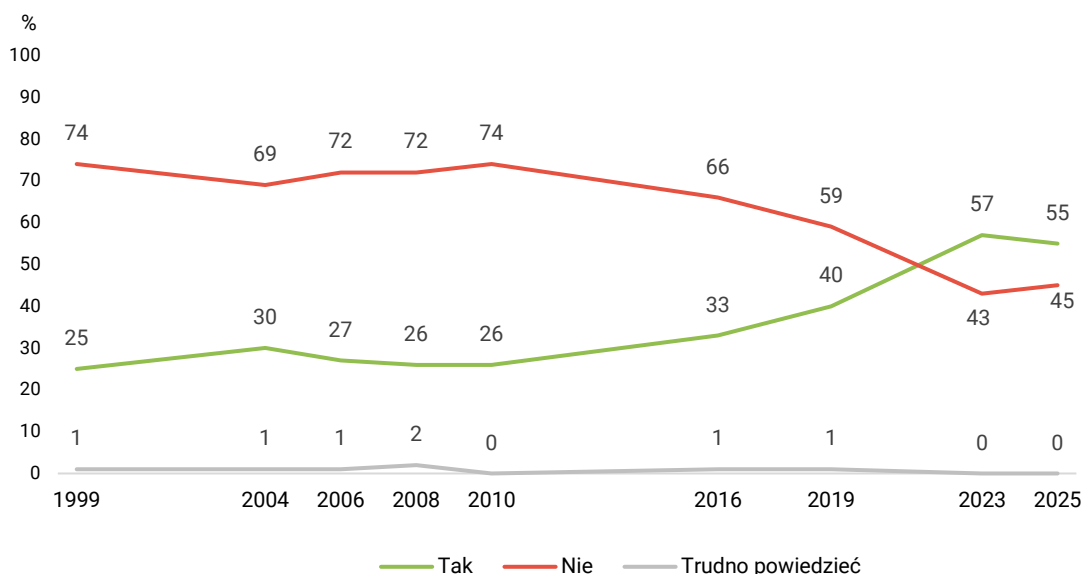

* Wyniki nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać maksymalnie trzy odpowiedzi

Pomiędzy rokiem 2019 a 2023 bardzo wyraźnie, tj. z 40% do 57%, zwiększył się odsetek osób deklarujących osobistą znajomość cudzoziemca lub cudzoziemców mieszkających w Polsce. W ciągu ostatnich dwóch lat odsetek ten zmniejszył się o 2 punkty procentowe. Biorąc pod uwagę, że różnica ta mieści się w granicach błędu pomiaru można mówić o stabilizacji poziomu znajomości obcokrajowców mieszkających w Polsce.

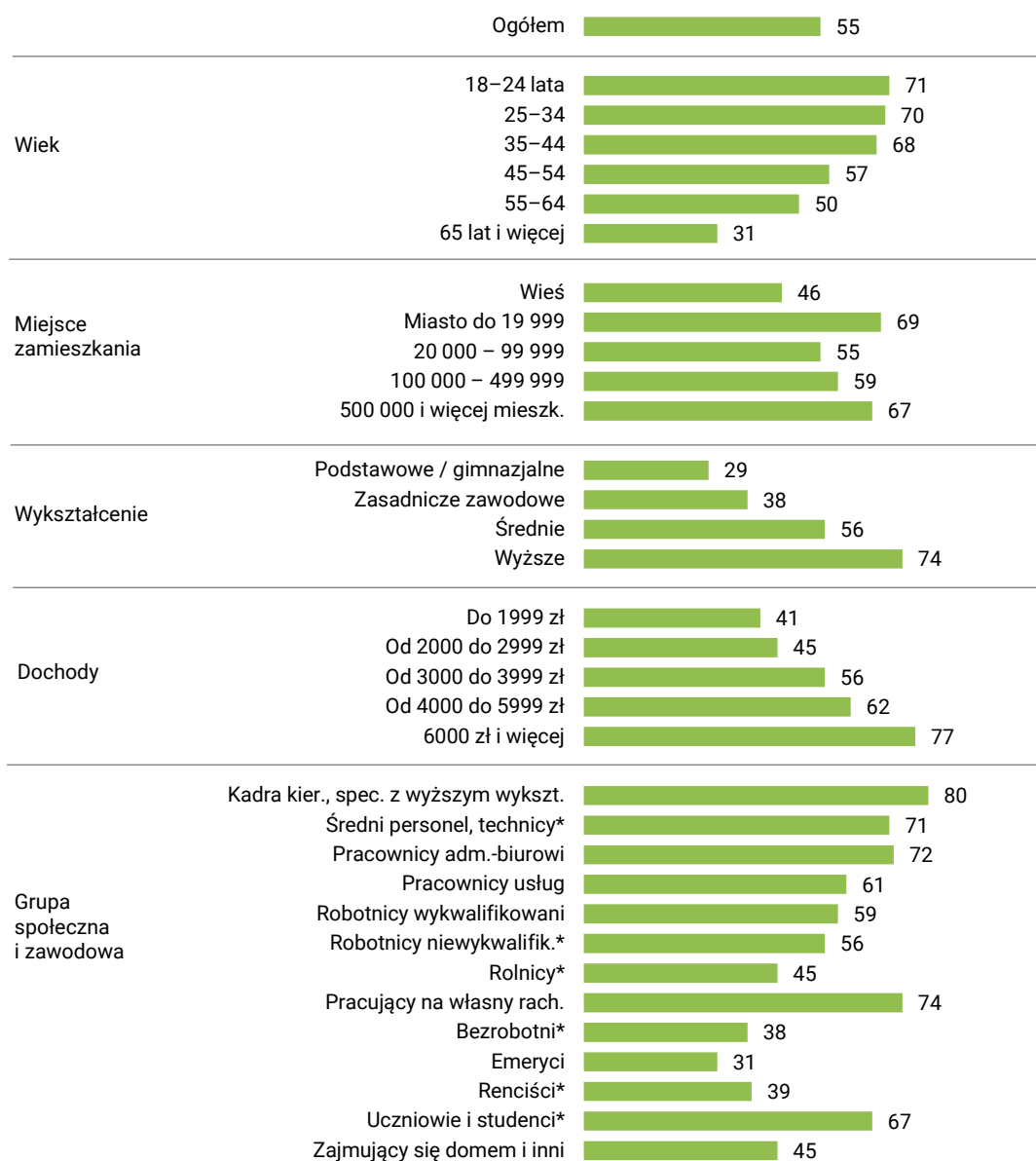
CBOS

RYS. 3. Czy zna Pan(i) osobiście jakiegoś cudzoziemca mieszkającego w Polsce?

Znajomość obcokrajowców mieszkających w Polsce częściej deklarują młodszy respondenci (do 44 roku życia) niż starsi, zwłaszcza mający 65 lat lub więcej. Częściej są to osoby mieszkające w mieście niż na wsi – zwłaszcza mieszkańcy najmniejszych i największych miast. Ponadto, im wyższy status społeczno-ekonomiczny badanych: im wyższe wykształcenie i dochody, tym częściej deklarowana znajomość cudzoziemca lub cudzoziemców mieszkających w Polsce. Wysoki odsetek respondentów mających osobiste kontakty z obcokrajowymi notujemy wśród kadry kierowniczej i specjalistów, właścicieli firm, techników i średniego personelu, pracowników administracyjno-biurowych oraz uczniów i studentów.

RYS. 4. Odsetki znających osobiście jakiegoś cudzoziemca mieszkającego w Polsce

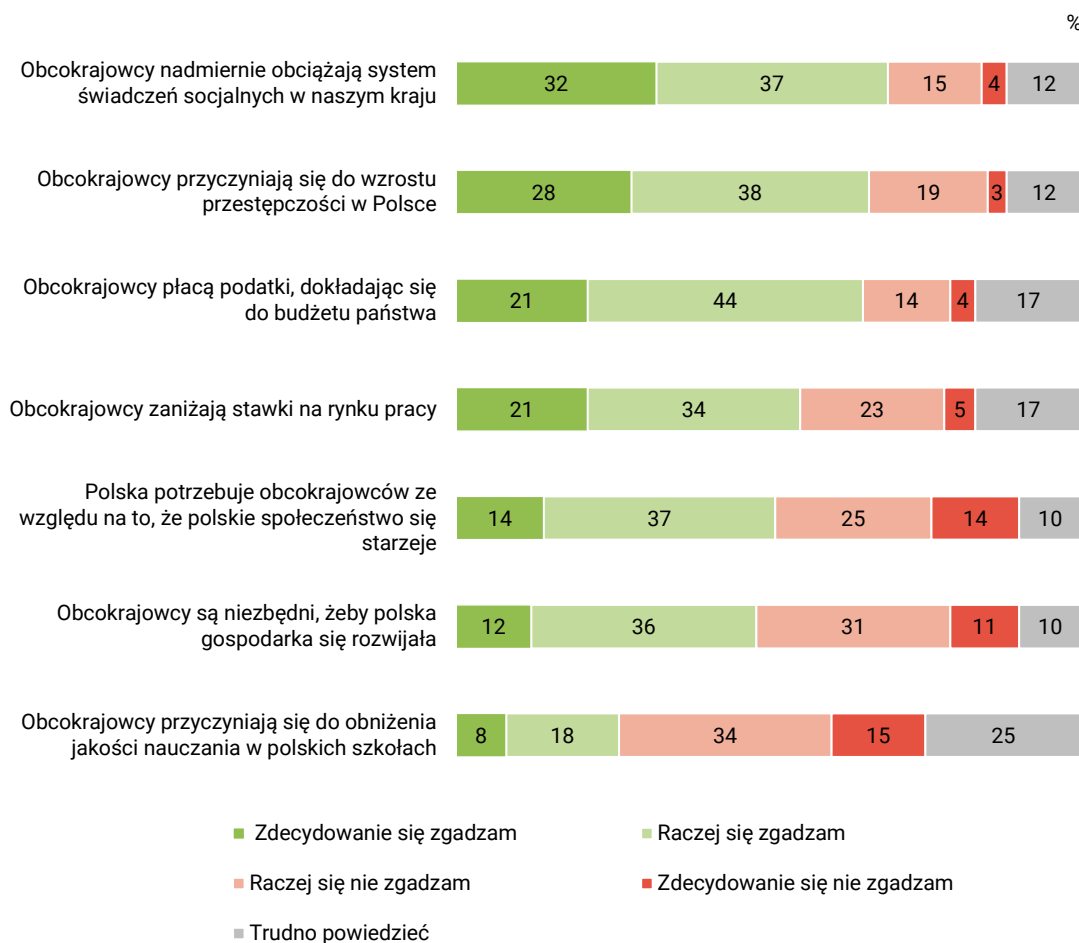
* Dane dotyczące tych kategorii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

PERCEPCJA SKUTKÓW OBECNOŚCI OBCOKRAJOWCÓW W POLSCE

Oceny skutków obecności obcokrajowców w Polsce są zróżnicowane – ani jednoznacznie pozytywne, ani jednoznacznie negatywne. Dwie trzecie ankietowanych (69%) zgadza się z opinią, że cudzoziemcy nadmiernie obciążają system świadczeń socjalnych. Niemal tyle samo osób (66%) podziela przekonanie, że ich obecność przyczynia się do wzrostu przestępczości w naszym kraju. Ponad połowa badanych (55%) uważa, że obcokrajowcy zaniżają stawki na rynku pracy. Jednocześnie jednak prawie dwie trzecie ankietowanych (65%) ma świadomość, że obcokrajowcy, płacąc podatki, dokładają się do budżetu państwa, a ponad połowa (51%) podziela przekonanie, że nasz kraj potrzebuje obcokrajowców, ponieważ polskie społeczeństwo się starzeje. Prawie połowa (48%) zgadza się z opinią, że obcokrajowcy są niezbędni, aby polska gospodarka się rozwijała (przeciwego zdania jest jednak 42% respondentów). Niemal połowa badanych (49%) kwestionuje pojawiające się niekiedy przekonanie, że obcokrajowcy przyczyniają się do obniżenia jakości nauki w polskich szkołach.

CBOS

RYS. 5. Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującymi stwierdzeniami?

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej opinie o społeczno-ekonomicznych skutkach obecności obcokrajowców w Polsce, podzieliliśmy – przy pomocy analiz⁶ – badaną populację na dwie grupy: osoby dostrzegające przede wszystkim pozytywne skutki tego zjawiska oraz osoby zauważające głównie ujemne strony z tym związane. Obie grupy są równoliczne, każda z nich stanowi połowę ogółu badanych.

Postrzeganie skutków obecności obcokrajowców różnicują podstawowe cechy społeczno-demograficzne badanych, takie jak status społeczno-ekonomiczny, wiek oraz wielkość miejsca zamieszkania, a w pewnym stopniu także płeć. Nieco bardziej przychylnie patrzą na obecność cudzoziemców w Polsce mężczyźni niż kobiety. O najbardziej pozytywnym nastawieniu do obcokrajowców żyjących w Polsce możemy mówić w przypadku ludzi starszych: w wieku 65+, mieszkańców dużych miast, osób dobrze wykształconych i sytuowanych, kadry kierowniczej i specjalistów, ale także pracowników usług. Najbardziej negatywnie odbierają następstwa obecności cudzoziemców w Polsce ludzie młodzi – do 34 roku życia, mieszkańcy wsi, osoby słabo sytuowane, respondenci niepracujący, ale niepobierający renty ani emerytury, zaś wśród pracujących – robotnicy i rolnicy, a także średni personel, technicy. Im gorsza ocena własnej sytuacji materialnej, tym częstsza negatywna ocena skutków obecności obcokrajowców w naszym kraju. Dodatkowo im gorsza ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy, tym bardziej krytyczny odbiór obecności cudzoziemców w Polsce. Z drugiej strony osoby, którym zdarzało się korzystać z pracy obcokrajowców, np. przy pracach remontowych, opiece nad dziećmi lub we własnej firmie, skłonne są lepiej oceniać skutki ich obecności w naszym kraju. Teza, że niechęć do cudzoziemców wynika z konkurencji ekonomicznej na rynku pracy, znajduje zatem pewne potwierdzenie w danych.

⁶ Wykorzystano analizę skupień przeprowadzoną metodą k-średnich.

TABELA 1

		Osoby raczej pozytywnie oceniające skutki obecności cudzoziemców w Polsce	Osoby raczej negatywnie oceniające skutki obecności cudzoziemców w Polsce
		w procentach	
Ogółem		50	50
Płeć	Mężczyzna	54	46
	Kobieta	47	53
Wiek	18–24 lata	37	63
	25–34	39	61
	35–44	53	47
	45–54	47	53
	55–64	52	48
	65 lat i więcej	62	38
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	57
	Miasto do 19 999	48	52
	20 000 – 99 999	53	47
	100 000 – 499 999	56	44
	500 000 i więcej mieszk.	71	29
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	42	58
	Zasadnicze zawodowe	45	55
	Średnie	45	55
	Wyższe	62	38
Dochody <i>per capita</i>	Do 1999 zł	38	62
	Od 2000 do 2999 zł	47	53
	Od 3000 do 3999 zł	57	43
	Od 4000 do 5999 zł	61	39
	6000 zł i więcej	66	34
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	65	35
	Średni personel, technicy*	33	67
	Pracownicy adm.-biurowi	49	51
	Pracownicy usług	61	39
	Robotnicy wykwalifikowani	38	62
	Robotnicy niewykwalifik.*	36	64
	Rolnicy*	41	59
	Pracujący na własny rach.	49	51
	Bezrobotni*	38	62
	Emeryci	59	41
	Renciści*	50	50
	Uczniowie i studenci*	33	67
Zajmujący się domem i inni	34	66	
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	35	65
	Średnie	43	57
	Dobre	55	45
Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy	Bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	51	49
	Można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	54	46
	Trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	41	59
	Nie można znaleźć żadnej pracy	36	64
	Trudno powiedzieć	56	44
Korzystanie z płatnej pomocy lub zatrudnianie obcokrajowca**	Tak	65	35
	Nie	48	52

* Dane dotyczące tych kategorii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

** „Czy kiedykolwiek korzystał(a) pan(i) z płatnej pomocy obcokrajowca (np. przy pracach domowych, remontowych, opiece nad dziećmi) lub zatrudniał(a) pan(i) obcokrajowca, np. na budowie, przy pracach polowych itp.?”

Postrzeganie społeczno-ekonomicznych następstw obecności obcokrajowców w Polsce wiąże się z orientacją światopoglądową badanych: ich poglądami politycznymi, a w mniejszym stopniu także z religijnością. Najbardziej przychylnym stosunkiem do mieszkających w Polsce cudzoziemców wyróżniają się osoby deklarujące lewicowe poglądy polityczne i nieuczestniczące w praktykach religijnych. Zróżnicowanie nastawienia do obcokrajowców osiedlających się w Polsce najpełniej wyraża się w preferencjach partyjnych i prezydenckich. Najbardziej pozytywnie oceniają następstwa obecności obcokrajowców wyborcy Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oraz głosujący na kandydatów tych ugrupowań w wyborach prezydenckich. Na przeciwnym biegunie plasuje się elektorat Konfederacji, w którym dominuje negatywny obraz skutków obecności cudzoziemców.

TABELA 2

		Osoby raczej pozytywnie oceniające skutki obecności cudzoziemców w Polsce	Osoby raczej negatywnie oceniające skutki obecności cudzoziemców w Polsce
		w procentach	
Ogółem		50	50
Poglądy polityczne	Lewica	68	32
	Centrum	47	53
	Prawica	43	57
	Trudno powiedzieć	44	56
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	61
	Raz w tygodniu	46	54
	1–2 razy w miesiącu	40	60
	Kilka razy w roku	54	46
	W ogóle nie uczestniczy	62	38
Głosowanie w wyborach do sejmu	KO	71	29
	PiS	44	56
	Konfederacja WiN	33	67
	Trzecia Droga	56	44
	Lewica*	70	30
	Niezdecydowani	43	57

* Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

KTO POWINIEN MÓC OSIEDLAĆ SIĘ W POLSCE

Z deklaracji ankietowanych na temat tego, kto powinien móc osiedlać się w Polsce, wynika, że powinniśmy przede wszystkim przyjmować osoby, których my potrzebujemy, a dopiero w drugiej kolejności te, które same tego potrzebują. Najwięcej respondentów (52%) zgodziło się, że należy pozwalać osiedlać się w Polsce obcokrajowcom o kwalifikacjach zawodowych, na które jest w naszym kraju zapotrzebowanie. Ponad dwie piąte badanych (43%) opowiada się za przyjmowaniem członków rodzin obcokrajowców już mieszkających w Polsce. Niemal tyle samo (42%) uważa, że należy umożliwić osiedlanie się w Polsce ludziom młodym, którzy chcą tu pracować i zakładać rodziny. Dwie piąte ankietowanych (40%) uważa, że należy przyjmować obcokrajowców, którzy są nam bliscy pod względem kulturowym lub religijnym. Nieco mniej osób (36%) jest otwartych na napływ do Polski uchodźców – osób uciekających przed różnego rodzaju zagrożeniami. Co dziesiąty badany uważa,

że każdy, kto ma taką wolę, powinien móc osiedlić się w Polsce. Jedynie 6% jest w ogóle przeciwnie osiedlaniu się cudzoziemców w Polsce.

CBOS

RYS. 6. Jak Pan(i) sądzi, jakim obcokrajowcom należałoby pozwolić osiedlać się w Polsce? Proszę wskazać dowolną liczbę odpowiedzi.

Opinie o polityce migracyjnej różnicują poglądy polityczne oraz preferencje partyjne. Badani, niezależnie od poglądów politycznych i sympatii partyjnych (pomijając osoby niemające określonej orientacji politycznej i partyjnej), w większości są zgodni co do tego, że należy umożliwić osiedlanie się w Polsce przede wszystkim osobom, które mają poszukiwane na rynku pracy kwalifikacje. Dla respondentów identyfikujących się z prawicą, wyborców Prawa i Sprawiedliwości oraz Konfederacji Wolność i Niepodległość niemal równie ważne jest jednak, aby przybysze pochodzili z krajów bliskich Polsce pod względem kulturowym. W mniejszym stopniu są natomiast otwarci na przyjmowanie osób szukających schronienia przed różnego rodzaju zagrożeniami, a więc na przyjmowanie uchodźców. Kwestia bliskości kulturowej przybyszów chcących osiedlić się w Polsce ma stosunkowo najmniejsze znaczenie dla osób o orientacji lewicowej i zadeklarowanych wyborców Lewicy. Częściej niż wśród pozostałych ankietowanych można się wśród nich spotkać z opinią, że należy pozwolić się osiedlać w Polsce wszystkim, którzy tego chcą. Przeciwną opinię, a więc przekonanie, że w ogóle nie należy pozwalać cudzoziemcom na osiedlanie się w Polsce, stosunkowo najczęściej wyrażają wyborcy PiS, ale już nie Konfederacji.

TABELA 3

Jak Pan(i) sądzi, jakim obcokrajowcom należałoby pozwolić osiedlać się w Polsce?	Deklarowane poglądy polityczne			
	Lewica	Centrum	Prawica	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Obcokrajowcom o kwalifikacjach zawodowych, na które jest w Polsce zapotrzebowanie	56	52	55	38
Członkom rodzin obcokrajowców już mieszkających w Polsce	48	46	40	32
Obcokrajowcom uciekającym przed różnego rodzaju zagrożeniami	46	41	32	23
Młodemu, którzy mogą tu pracować i zakładać rodziny	45	39	43	40
Obcokrajowcom bliskim Polsce pod względem kulturowym lub religijnym	33	43	48	28
W Polsce powinien móc osiedlić się każdy, kto tego chce	17	7	7	9
W Polsce w ogóle nie powinni się osiedlać obcokrajowcy	2	6	7	8
Trudno powiedzieć	1	5	4	19

TABELA 4

Jak Pan(i) sądzi, jakim obcokrajowcom należałoby pozwolić osiedlać się w Polsce?	Potencjalne elektoraty partyjne					
	KO	PiS	Konfederacja WiN	Trzecia Droga	Lewica*	Niezdecydowani
	w procentach					
Obcokrajowcom o kwalifikacjach zawodowych, na które jest w Polsce zapotrzebowanie	59	50	57	54	59	36
Członkom rodzin obcokrajowców już mieszkających w Polsce	51	43	42	49	34	29
Obcokrajowcom uciekającym przed różnego rodzaju zagrożeniami	49	28	30	43	51	30
Młodemu, którzy mogą tu pracować i zakładać rodziny	48	39	45	40	40	42
Obcokrajowcom bliskim Polsce pod względem kulturowym lub religijnym	38	48	54	41	37	35
W Polsce powinien móc osiedlić się każdy, kto tego chce	14	4	10	16	22	4
W Polsce w ogóle nie powinni się osiedlać obcokrajowcy	2	12	3	0	0	7
Trudno powiedzieć	2	4	3	3	0	16

* Dane dotyczące tego elektoratu należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Polacy są świadomi zmian zachodzących w procesach migracyjnych i tego, że Polska przestała być krajem emigracyjnym. W ostatniej dekadzie wyraźnie zwiększyła się widoczność cudzoziemców w Polsce, w szczególności przebywających w naszym kraju obywateli Ukrainy, Białorusi i takich krajów postsowieckich, jak Gruzja czy Mołdawia, ale także przybyszów z Półwyspu Indyjskiego. Ponad połowa badanych zna osobiście jakiegoś obcokrajowca mieszkającego w Polsce – odsetek ten, wyraźnie rosnący od 2016 roku, w ciągu ostatnich dwóch lat ustabilizował się. Oceny skutków obecności obcokrajowców w naszym kraju są ambiwalentne. W ocenie społecznej napływ imigrantów wiąże się ze wzrostem przestępczości i z obciążeniem dla systemu świadczeń społecznych, a także z zaniżaniem stawek na rynku pracy. Z drugiej jednak strony Polacy mają świadomość, że cudzoziemcy, płacąc podatki, dokładają się do budżetu państwa, a ich obecność może łagodzić niekorzystne ekonomiczne skutki starzenia się społeczeństwa. W sumie równoliczne są grupy osób oceniających bilans skutków obecności cudzoziemców *in plus* i *in minus*. Postrzeganie następstw obecności obcokrajowców w Polsce zależy od statusu społeczno-ekonomicznego, wieku i miejsca zamieszkania. Analizy potwierdzają, że bardziej krytyczne w opiniach o skutkach obecności obcokrajowców w Polsce są grupy, dla których migranci mogą stanowić konkurencję na rynku pracy, a mniej – ci, którzy z ich pracy bezpośrednio korzystają. Wśród wyborców Koalicji Obywatelskiej i Lewicy notujemy więcej osób pozytywnie odbierających skutki obecności cudzoziemców w Polsce niż przeciętnie wśród ogółu badanych, a w elektoracie Konfederacji – stosunkowo najmniej.

Niezależnie od poglądów politycznych Polacy są zgodni co do tego, że należy umożliwić osiedlanie się w Polsce przede wszystkim osobom posiadającym kwalifikacje, których brakuje na polskim rynku pracy. Z największą rezerwą odnoszą się natomiast do przyjmowania uchodźców, więc osób uciekających przed różnego rodzaju zagrożeniami. Rezerwa ta jest widoczna przede wszystkim wśród wyborców Konfederacji oraz Prawa i Sprawiedliwości. Dla obu elektoratów szczególnie ważne jest, aby osoby osiedlające się w Polsce pochodziły z krajów bliskich nam kulturowo.

TABELA 1

		Czy zna Pan(i) osobiście jakiegoś cudzoziemca mieszkającego w Polsce?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	45	0	964
Płeć	Mężczyźni	60	40	1	457
	Kobiety	51	49		507
Wiek	18–24 lata	71	29		90
	25–34	70	30		149
	35–44	68	32		190
	45–54	57	43		161
	55–64	50	50		148
	65 lat i więcej	31	68	1	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	53	0	401
	Miasto do 19 999	69	31		137
	20 000 – 99 999	55	45		187
	100 000 – 499 999	59	41		136
	500 000 i więcej mieszk.	67	32	1	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	29	71		93
	Zasadnicze zawodowe	38	62		210
	Średnie	56	43	1	353
	Wyższe	74	26		309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	80	20		144
	Średni personel, technicy	71	29		40
	Pracownicy adm.-biurowi	72	28		69
	Pracownicy usług	61	39		75
	Robotnicy wykwalifikowani	59	41		101
	Robotnicy niewykwalifik.	56	44		46
	Rolnicy	45	51	4	33
	Pracujący na własny rach.	74	26		60
	Bezrobotni	38	62		17
	Emeryci	31	69	1	243
	Renciści	39	61		34
	Uczniowie i studenci	67	33		38
	Zajmujący się domem i inni	45	55		62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	69	31		121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	34		113
	sekt. prywat. poza rolnict.	70	30		299
	prywatnym gosp. rolnym	44	52	3	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	41	59		139
	Od 2000 do 2999 zł	45	55	0	169
	Od 3000 do 3999 zł	56	44	1	154
	Od 4000 do 5999 zł	62	38		131
	6000 zł i więcej	77	23		77
	Trudno powiedzieć	56	44		128
	Odmowa odpowiedzi	61	39	0	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	45	55		49
	Średnie	49	51	1	326
	Dobre	60	40		589
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	64	36		46
	Raz w tygodniu	47	52	0	334
	1–2 razy w miesiącu	54	46		122
	Kilka razy w roku	55	45		236
	W ogóle nie uczestniczy	68	32	0	203
Poglądy polityczne	Lewica	59	40	0	221
	Centrum	56	44		263
	Prawica	54	46		335
	Trudno powiedzieć	47	51	2	108

TABELA 2

		Jak Pan(i) sądzi, czy obecnie więcej osób do Polski przyjeżdża, żeby się tu osiedlić, czy więcej osób z niej wyjeżdża, żeby osiedlić się za granicą?				Liczba osób
		Więcej osób przyjeżdża	Mniej więcej tyle samo osób przyjeżdża, co wyjeżdża	Więcej osób wyjeżdża	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		30	34	20	16	959
Płeć	Mężczyźni	31	35	18	16	455
	Kobiety	29	33	22	16	504
Wiek	18–24 lata	23	39	31	7	87
	25–34	38	36	20	6	149
	35–44	35	33	22	10	190
	45–54	28	37	22	12	159
	55–64	28	30	16	26	148
	65 lat i więcej	26	32	15	27	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	35	21	17	399
	Miasto do 19 999	25	38	18	19	136
	20 000 – 99 999	28	33	23	16	187
	100 000 – 499 999	38	31	21	11	134
	500 000 i więcej mieszk.	43	31	13	13	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	24	23	28	91
	Zasadnicze zawodowe	23	32	22	23	210
	Średnie	26	40	20	14	351
	Wyższe	41	32	17	10	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	43	31	18	9	144
	Średni personel, technicy	26	53	17	4	40
	Pracownicy adm.-biurowi	37	33	23	7	69
	Pracownicy usług	32	39	15	13	73
	Robotnicy wykwalifikowani	29	33	25	13	101
	Robotnicy niewykwalifik.	44	22	12	22	46
	Rolnicy	10	45	32	13	32
	Pracujący na własny rach.	27	39	14	21	60
	Bezrobotni	27	38	35		17
	Emeryci	26	34	16	25	243
	Renciści	30	21	20	28	34
	Uczniowie i studenci	10	41	39	10	37
	Zajmujący się domem i inni	26	29	29	16	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	38	13	10	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	32	20	11	113
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	35	22	13	297
	prywatnym gosp. rolnym	18	41	21	19	37
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	25	30	27	18	139
	Od 2000 do 2999 zł	28	34	18	19	169
	Od 3000 do 3999 zł	30	41	16	13	154
	Od 4000 do 5999 zł	33	40	18	10	131
	6000 zł i więcej	40	30	14	16	77
	Trudno powiedzieć	33	24	26	17	125
	Odmowa odpowiedzi	27	36	21	17	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	26	21	25	49
	Średnie	25	35	21	19	324
	Dobre	33	35	20	13	586
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	35	24	14	46
	Raz w tygodniu	30	33	17	20	333
	1–2 razy w miesiącu	30	32	28	11	122
	Kilka razy w roku	29	39	18	14	235
	W ogóle nie uczestniczy	33	34	21	13	202
Poglądy polityczne	Lewica	35	36	19	10	221
	Centrum	27	36	23	13	263
	Prawica	32	34	17	17	335
	Trudno powiedzieć	23	25	24	28	107

TABELA 3

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy są niezbędni, żeby polska gospodarka się rozwijała			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	42	10	962
Płeć	Mężczyźni	56	36	8	455
	Kobiety	42	46	12	507
Wiek	18–24 lata	35	59	6	90
	25–34	41	50	9	148
	35–44	48	43	9	190
	45–54	45	44	10	161
	55–64	55	39	6	148
	65 lat i więcej	56	29	14	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	44	11	399
	Miasto do 19 999	44	47	9	137
	20 000 – 99 999	46	45	10	187
	100 000 – 499 999	55	38	7	136
	500 000 i więcej mieszk.	65	25	10	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	29	44	27	93
	Zasadnicze zawodowe	48	40	12	208
	Średnie	45	49	6	353
	Wyższe	58	34	8	309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	57	37	7	144
	Średni personel, technicy	42	56	2	40
	Pracownicy adm.-biurowi	52	43	5	69
	Pracownicy usług	56	35	9	75
	Robotnicy wykwalifikowani	39	49	12	101
	Robotnicy niewykwalifik.	24	59	17	44
	Rolnicy	43	57		33
	Pracujący na własny rach.	51	43	5	60
	Bezrobotni	55	35	11	17
	Emeryci	56	31	14	243
	Renciści	40	54	6	34
	Uczniowie i studenci	33	61	6	38
	Zajmujący się domem i inni	34	45	20	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	39	6	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	56	40	4	113
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	47	10	297
	prywatnym gosp. rolnym	45	51	4	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	36	54	10	139
	Od 2000 do 2999 zł	50	41	9	169
	Od 3000 do 3999 zł	54	39	7	154
	Od 4000 do 5999 zł	65	31	3	131
	6000 zł i więcej	70	25	5	77
	Trudno powiedzieć	37	48	15	128
	Odmowa odpowiedzi	38	46	17	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	53	23	49
	Średnie	40	49	11	324
	Dobre	55	37	8	589
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38	50	12	46
	Raz w tygodniu	44	46	10	332
	1–2 razy w miesiącu	41	51	7	122
	Kilka razy w roku	52	37	11	236
	W ogóle nie uczestniczy	61	33	7	203
Poglądy polityczne	Lewica	64	31	5	219
	Centrum	45	47	8	263
	Prawica	50	42	9	335
	Trudno powiedzieć	29	47	25	108

TABELA 4

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy nadmiernie obciążają system świadczeń socjalnych w naszym kraju			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		69	19	12	961
Płeć	Mężczyźni	68	21	11	455
	Kobiety	70	17	13	506
Wiek	18–24 lata	72	12	16	90
	25–34	75	14	11	148
	35–44	67	25	8	190
	45–54	74	18	8	161
	55–64	71	16	13	148
	65 lat i więcej	60	21	19	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	73	13	14	398
	Miasto do 19 999	69	15	15	137
	20 000 – 99 999	69	22	10	187
	100 000 – 499 999	67	21	12	136
	500 000 i więcej mieszk.	55	37	8	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	62	13	25	93
	Zasadnicze zawodowe	76	10	14	208
	Średnie	74	14	12	353
	Wyższe	60	31	9	308
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	34	11	144
	Średni personel, technicy	75	18	7	40
	Pracownicy adm.-biurowi	70	24	7	69
	Pracownicy usług	66	21	13	75
	Robotnicy wykwalifikowani	82	12	6	101
	Robotnicy niewykwalifik.	74	3	24	44
	Rolnicy	88	4	7	33
	Pracujący na własny rach.	77	17	7	60
	Bezrobotni	81	12	7	17
	Emeryci	64	19	16	243
	Renciści	60	13	26	34
	Uczniowie i studenci	69	13	17	38
	Zajmujący się domem i inni	76	13	11	62
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	24	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		72	18	10	113
sekt. prywat. poza rolnict.		68	21	10	297
prywatnym gosp. rolnym		86	4	10	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	71	17	12	139
	Od 2000 do 2999 zł	73	14	13	169
	Od 3000 do 3999 zł	67	21	12	154
	Od 4000 do 5999 zł	64	30	6	131
	6000 zł i więcej	63	28	8	76
	Trudno powiedzieć	71	10	19	128
	Odmowa odpowiedzi	70	16	14	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	71	8	21	49
	Średnie	74	12	14	324
	Dobre	66	23	11	589
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	18	23	46
	Raz w tygodniu	73	14	13	332
	1–2 razy w miesiącu	77	15	8	122
	Kilka razy w roku	70	18	12	236
	W ogóle nie uczestniczy	59	30	12	203
Poglądy polityczne	Lewica	56	34	10	219
	Centrum	73	20	8	263
	Prawica	80	11	9	335
	Trudno powiedzieć	56	10	34	108

TABELA 5

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy zaniżają stawki na rynku pracy			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		55	28	17	960
Płeć	Mężczyźni	56	30	14	454
	Kobiety	54	26	19	506
Wiek	18–24 lata	64	23	13	89
	25–34	66	27	7	148
	35–44	57	30	13	190
	45–54	54	31	15	161
	55–64	51	29	20	148
	65 lat i więcej	45	27	28	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	23	17	399
	Miasto do 19 999	55	31	14	137
	20 000 – 99 999	53	28	19	186
	100 000 – 499 999	52	31	17	134
	500 000 i więcej mieszk.	44	41	16	103
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	46	22	32	91
	Zasadnicze zawodowe	56	24	20	208
	Średnie	60	25	15	353
	Wyższe	51	37	12	309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	39	15	144
	Średni personel, technicy	74	19	7	40
	Pracownicy adm.-biurowi	62	28	11	69
	Pracownicy usług	50	32	19	75
	Robotnicy wykwalifikowani	60	25	15	101
	Robotnicy niewykwalifik.	66	16	19	44
	Rolnicy	75	12	12	33
	Pracujący na własny rach.	60	33	7	60
	Bezrobotni	79	15	6	17
	Emeryci	47	28	25	243
	Renciści	37	45	18	34
	Uczniowie i studenci	61	25	15	37
	Zajmujący się domem i inni	64	20	16	62
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	29	15
spółce właścicieli prywatnych i państwa		53	32	15	113
sekt. prywat. poza rolnict.		59	29	12	297
prywatnym gosp. rolnym		63	14	23	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	58	22	20	139
	Od 2000 do 2999 zł	55	27	18	169
	Od 3000 do 3999 zł	53	32	15	154
	Od 4000 do 5999 zł	52	38	10	131
	6000 zł i więcej	48	41	11	77
	Trudno powiedzieć	56	20	23	127
	Odmowa odpowiedzi	59	23	18	164
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	19	29	49
	Średnie	59	23	18	323
	Dobre	53	32	15	588
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	55	25	19	46
	Raz w tygodniu	52	28	21	332
	1–2 razy w miesiącu	64	21	14	122
	Kilka razy w roku	59	28	14	236
	W ogóle nie uczestniczy	53	35	12	202
Poglądy polityczne	Lewica	48	40	12	219
	Centrum	61	28	11	263
	Prawica	58	26	16	334
	Trudno powiedzieć	43	18	38	107

TABELA 6

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy przyczyniają się do obniżenia jakości nauczania w polskich szkołach			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	49	25	958
Płeć	Mężczyźni	24	49	27	453
	Kobiety	29	49	23	505
Wiek	18–24 lata	32	57	11	89
	25–34	33	52	15	146
	35–44	29	52	19	190
	45–54	20	52	27	159
	55–64	26	45	28	148
	65 lat i więcej	21	40	39	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	43	29	397
	Miasto do 19 999	25	50	26	137
	20 000 – 99 999	25	52	23	186
	100 000 – 499 999	33	51	16	134
	500 000 i więcej mieszk.	13	63	24	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	23	36	40	91
	Zasadnicze zawodowe	23	41	36	207
	Średnie	29	48	23	352
	Wyższe	26	58	16	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	65	13	144
	Średni personel, technicy	49	41	10	40
	Pracownicy adm.-biurowi	36	53	11	69
	Pracownicy usług	25	55	20	75
	Robotnicy wykwalifikowani	26	41	33	101
	Robotnicy niewykwalifik.	28	41	31	44
	Rolnicy	31	29	40	32
	Pracujący na własny rach.	21	55	24	60
	Bezrobotni	20	52	28	16
	Emeryci	24	41	34	243
	Renciści	28	37	35	34
	Uczniowie i studenci	30	57	12	37
	Zajmujący się domem i inni	19	56	25	62
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	59	11
spółce właścicieli prywatnych i państwa		33	46	20	113
sekt. pryw. poza rolnict.		25	52	22	296
prywatnym gosp. rolnym		17	37	46	37
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	30	46	24	139
	Od 2000 do 2999 zł	32	39	29	169
	Od 3000 do 3999 zł	27	52	21	154
	Od 4000 do 5999 zł	22	59	19	131
	6000 zł i więcej	17	65	18	77
	Trudno powiedzieć	22	43	35	127
	Odmowa odpowiedzi	28	47	25	161
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	45	28	49
	Średnie	25	42	33	322
	Dobre	27	53	20	587
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	42	25	46
	Raz w tygodniu	26	47	26	331
	1–2 razy w miesiącu	33	46	21	122
	Kilka razy w roku	28	46	26	236
	W ogóle nie uczestniczy	19	59	22	201
Poglądy polityczne	Lewica	21	63	16	218
	Centrum	29	49	22	263
	Prawica	33	44	23	335
	Trudno powiedzieć	12	39	49	107

TABELA 7

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy przyczyniają się do wzrostu przestępczości w Polsce			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		66	22	12	961
Płeć	Mężczyźni	69	22	10	456
	Kobiety	63	22	15	505
Wiek	18–24 lata	71	16	12	90
	25–34	68	21	11	149
	35–44	61	30	10	190
	45–54	65	20	15	159
	55–64	63	23	13	148
	65 lat i więcej	69	19	12	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	72	16	12	398
	Miasto do 19 999	68	20	11	137
	20 000 – 99 999	62	27	11	187
	100 000 – 499 999	60	25	15	136
	500 000 i więcej mieszk.	53	36	11	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	73	12	15	93
	Zasadnicze zawodowe	73	14	13	209
	Średnie	71	19	10	353
	Wyższe	53	34	13	307
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	44	40	16	144
	Średni personel, technicy	69	20	11	40
	Pracownicy adm.-biurowi	65	26	9	69
	Pracownicy usług	69	22	9	75
	Robotnicy wykwalifikowani	76	20	4	101
	Robotnicy niewykwalifik.	77	7	16	46
	Rolnicy	71	16	13	32
	Pracujący na własny rach.	66	21	12	60
	Bezrobotni	77	4	20	17
	Emeryci	71	19	10	242
	Renciści	59	20	21	34
	Uczniowie i studenci	67	21	12	38
	Zajmujący się domem i inni	63	13	24	62
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	30	10
spółce właścicieli prywatnych i państwa		70	24	6	113
sekt. pryw. poza rolnict.		64	24	12	299
prywatnym gosp. rolnym		61	15	24	37
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	74	14	13	139
	Od 2000 do 2999 zł	72	17	10	169
	Od 3000 do 3999 zł	65	28	7	154
	Od 4000 do 5999 zł	63	29	7	131
	6000 zł i więcej	52	42	6	77
	Trudno powiedzieć	62	18	21	128
	Odmowa odpowiedzi	65	16	19	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	80	5	16	49
	Średnie	69	18	13	324
	Dobre	63	26	12	588
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	16	15	46
	Raz w tygodniu	71	16	13	332
	1–2 razy w miesiącu	73	15	12	122
	Kilka razy w roku	65	21	14	236
	W ogóle nie uczestniczy	55	37	7	203
Poglądy polityczne	Lewica	51	41	9	221
	Centrum	71	20	10	263
	Prawica	77	15	8	335
	Trudno powiedzieć	58	11	31	108

TABELA 8

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Obcokrajowcy płacą podatki, dokładając się do budżetu państwa			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		65	18	17	963
Płeć	Mężczyźni	71	16	13	457
	Kobiety	59	20	21	506
Wiek	18–24 lata	51	19	30	89
	25–34	66	22	12	149
	35–44	64	25	12	190
	45–54	66	16	18	161
	55–64	62	21	16	148
	65 lat i więcej	71	10	19	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	60	19	21	401
	Miasto do 19 999	66	22	12	137
	20 000 – 99 999	61	19	19	187
	100 000 – 499 999	72	15	13	134
	500 000 i więcej mieszk.	78	18	5	103
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	50	14	35	93
	Zasadnicze zawodowe	60	19	20	210
	Średnie	66	18	16	351
	Wyższe	71	19	10	309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	75	13	12	144
	Średni personel, technicy	42	42	16	40
	Pracownicy adm.-biurowi	66	24	10	69
	Pracownicy usług	77	12	11	75
	Robotnicy wykwalifikowani	64	16	20	101
	Robotnicy niewykwalifik.	59	18	23	46
	Rolnicy	62	22	16	33
	Pracujący na własny rach.	57	30	14	60
	Bezrobotni	48	31	21	17
	Emeryci	68	15	17	243
	Renciści	63	13	24	34
	Uczniowie i studenci	47	19	34	37
	Zajmujący się domem i inni	55	24	20	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	67	20	13	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	18	9	113
	sekt. prywat. poza rolnict.	64	19	17	299
	prywatnym gosp. rolnym	57	23	21	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	49	30	21	139
	Od 2000 do 2999 zł	67	15	18	168
	Od 3000 do 3999 zł	73	16	11	154
	Od 4000 do 5999 zł	77	16	7	131
	6000 zł i więcej	78	21	1	77
	Trudno powiedzieć	52	19	29	128
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	61	17	22	166
	Złe	51	24	25	49
	Średnie	62	18	20	326
Udział w prakt. religijnych	Dobre	67	19	14	588
	Kilka razy w tygodniu	49	25	25	46
	Raz w tygodniu	63	21	16	333
	1–2 razy w miesiącu	61	26	13	122
	Kilka razy w roku	67	12	21	236
W ogóle nie uczestniczy	73	15	12	203	
Poglądy polityczne	Lewica	77	15	8	221
	Centrum	62	17	21	263
	Prawica	65	25	11	335
	Trudno powiedzieć	50	13	38	107

TABELA 9

		Czy zgadza się Pan(i) czy też nie z następującym stwierdzeniem? Polska potrzebuje obcokrajowców ze względu na to, że polskie społeczeństwo się starzeje			Liczba osób
		Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	39	10	961
Płeć	Mężczyźni	58	34	8	457
	Kobiety	45	43	12	505
Wiek	18–24 lata	42	54	4	89
	25–34	36	56	8	149
	35–44	52	39	9	190
	45–54	49	40	11	161
	55–64	56	32	12	148
	65 lat i więcej	62	24	14	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	42	13	401
	Miasto do 19 999	51	41	8	136
	20 000 – 99 999	54	36	10	186
	100 000 – 499 999	54	41	5	136
	500 000 i więcej mieszk.	64	25	11	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	30	43	27	93
	Zasadnicze zawodowe	52	37	11	210
	Średnie	49	44	8	350
	Wyższe	60	33	7	309
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	61	34	5	144
	Średni personel, technicy	32	62	5	40
	Pracownicy adm.-biurowi	49	37	13	69
	Pracownicy usług	50	40	11	73
	Robotnicy wykwalifikowani	44	42	14	101
	Robotnicy niewykwalifik.	43	43	13	46
	Rolnicy	46	54		33
	Pracujący na własny rach.	58	36	7	60
	Bezrobotni	28	62	10	17
	Emeryci	61	26	13	243
	Renciści	46	36	17	34
	Uczniowie i studenci	39	58	3	38
	Zajmujący się domem i inni	35	53	13	61
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	41	4
spółce właścicieli prywatnych i państwa		56	34	10	113
sekt. pryw. poza rolnict.		47	42	11	297
prywatnym gosp. rolnym		51	45	4	39
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	38	49	13	139
	Od 2000 do 2999 zł	54	38	8	169
	Od 3000 do 3999 zł	59	34	7	154
	Od 4000 do 5999 zł	63	33	5	131
	6000 zł i więcej	71	24	5	77
	Trudno powiedzieć	35	51	15	127
	Odmowa odpowiedzi	47	38	15	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	47	24	49
	Średnie	46	41	13	326
	Dobre	56	36	7	587
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	39	17	46
	Raz w tygodniu	47	43	10	333
	1–2 razy w miesiącu	50	43	7	122
	Kilka razy w roku	51	37	11	235
	W ogóle nie uczestniczy	62	30	7	203
Poglądy polityczne	Lewica	64	30	6	220
	Centrum	52	41	6	263
	Prawica	51	41	8	335
	Trudno powiedzieć	28	41	30	108

TABELA 10

		Jak Pan(i) sądzi, jakim obcokrajowcom należałoby pozwolić osiedlać się w Polsce? Proszę wskazać dowolną liczbę odpowiedzi.								Liczba osób
		Obcokrajowcom o kwalifikacjach zawodowych, na które jest w Polsce zapotrzebowanie	Członkom rodzin obcokrajowców już mieszkających w Polsce	Obcokrajowcom uciekającym przed różnego rodzaju zagrożeniami	Młodym, którzy mogą tu pracować i zakładać rodziny	Obcokrajowcom bliskim Polsce pod względem kulturowym lub religijnym	W Polsce powinien móc osiedlić się każdy, kto tego chce	W Polsce w ogóle nie powinni się osiedlać obcokrajowcy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		52	43	36	42	40	10	6	6	958
Płeć	Mężczyźni	53	38	34	41	44	11	5	6	453
	Kobiety	51	47	38	42	36	8	6	6	504
Wiek	18–24 lata	52	48	44	50	36	13	6	4	88
	25–34	52	42	38	45	39	14	5	2	147
	35–44	51	48	30	41	43	16	4	3	190
	45–54	47	38	35	37	37	9	7	7	160
	55–64	60	46	43	44	44	3	7	4	148
	65 lat i więcej	50	39	35	39	38	5	6	12	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	48	40	33	42	37	8	8	7	398
	Miasto do 19 999	63	50	43	47	46	7	4	4	135
	20 000 – 99 999	53	46	37	41	40	10	4	5	186
	100 000 – 499 999	48	37	33	37	37	12	7	7	136
	500 000 i więcej mieszk.	53	48	43	42	44	18	2	5	103
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	30	28	33	31	4	12	20	93
	Zasadnicze zawodowe	48	42	33	39	34	8	11	7	207
	Średnie	52	42	36	43	37	11	5	4	350
	Wyższe	60	48	41	44	49	11	1	3	308
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	47	41	44	46	18		2	144
	Średni personel, technicy	53	43	39	43	44	5	4	2	40
	Pracownicy adm.-biurowi	59	44	42	43	49	8	6	3	69
	Pracownicy usług	48	34	38	35	36	17	2	3	73
	Robotnicy wykwalifikowani	44	36	26	42	30	11	12	6	101
	Robotnicy niewykwalifik.	29	39	38	39	41	2	16	13	44
	Rolnicy	38	23	22	41	30	4	7	8	33
	Pracujący na własny rach.	59	49	44	43	45	13	2		60
	Bezrobotni	54	47	31	37	24	14	4		16
	Emeryci	51	42	36	39	39	6	6	10	242
	Renciści	56	40	26	43	45	6	15	7	34
	Uczniowie i studenci	55	56	50	49	47	11	7	10	37
	Zajmujący się domem i inni	56	57	29	48	30	6	4	5	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	46	48	45	41	12	1	2	121
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	39	39	51	38	11	3	3	113
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	43	35	37	43	12	7	4	294
	prywatnym gosp. rolnym	43	28	23	38	29	9	6	7	39

TABELA 10

		Jak Pan(i) sądzi, jakim obcokrajowcom należałoby pozwolić osiedlać się w Polsce? Proszę wskazać dowolną liczbę odpowiedzi.							Liczba osób	
		Obcokrajowcom o kwalifikacjach zawodowych, na które jest w Polsce zapotrzebowanie	Członkom rodzin obcokrajowców już mieszkających w Polsce	Obcokrajowcom uciekającym przed różnego rodzaju zagrożeniami	Młodym, którzy mogą tu pracować i zakładać rodziny	Obcokrajowcom bliskim Polsce pod względem kulturowym lub religijnym	W Polsce powinien móc osiedlić się każdy, kto tego chce	W Polsce w ogóle nie powinni się osiedlać obcokrajowcy		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%	%		
Ogółem		52	43	36	42	40	10	6	6	958
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	46	43	28	41	35	8	13	6	139
	Od 2000 do 2999 zł	55	39	41	42	40	5	5	10	169
	Od 3000 do 3999 zł	46	40	35	41	40	12	5	6	154
	Od 4000 do 5999 zł	66	55	45	44	47	12	1	3	131
	6000 zł i więcej	56	48	42	44	40	14	2	1	77
	Trudno powiedzieć	38	31	33	47	35	14	9	5	126
	Odmowa odpowiedzi	56	46	34	36	42	6	4	6	162
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	30	24	29	39	7	9	17	49
	Średnie	46	40	32	39	38	8	7	8	323
	Dobre	55	45	40	44	41	11	5	4	586
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	35	28	41	42	7	11	11	46
	Raz w tygodniu	52	38	34	42	41	5	9	7	332
	1–2 razy w miesiącu	53	45	42	37	37	11	5	6	122
	Kilka razy w roku	52	48	42	44	42	7	4	5	234
	W ogóle nie uczestniczy	51	44	35	43	38	20	3	3	202
Poglądy polityczne	Lewica	56	48	46	45	33	17	2	1	218
	Centrum	52	46	41	39	43	7	6	5	263
	Prawica	55	40	32	43	48	7	7	4	335
	Trudno powiedzieć	38	32	23	40	28	9	8	19	108